

Geachte Mevrouw, Mijnheer,

U toonde belangstelling voor het boek *“Grafstenen in de Sint-Martinuskerk te Halle-Zoersel... Het onderliggende verhaal”*.

Nogmaals dank daarvoor!

Zoals aangegeven in het slotwoord is dergelijk verhaal nooit af.

Graag laat ik u hieronder delen in enkele aanvullende resultaten bij mijn verdere zoektocht.

Marc De Maeseneer.

juli 2025

AANVULLING bij pagina 18: grondplan van de KERK.

De breedte van de oude kerk (voor 1912) was iets meer dan vijf meter: 5.55 m in het hoogkoor en 6.73 m in het kerkship.

AANVULLING bij pagina 44: de HOEVE VREDENBERG.

De overdracht van deze hoeve naar de zusters van de Vredenberg was iets complexer. De zusters hadden bij hun aankomst in Lier rond 1610 een aantal van hun vroegere eigendommen behouden... een klooster leefde immers van de opbrengst van de landerijen. Ze hadden echter een probleem met het beheer van hun oorspronkelijke hoeve en landerijen in Boeymeer bij Breda.

De op pagina 45 vernoemde zus van Henricus II van Etten, Suzanna (geboren in 1549) was kloosterzuster in de cistercienserinnen-abdij van Leeuwenhorst (ten noorden van Leiden)... een andere kloosterorde dus. Ook haar klooster werd verwoest – in 1572, eveneens bij de godsdiensttroebelen – en ook deze zusters moesten vluchten, naar een huis in Leiden; Suzanna woonde daar samen in een kloostergemeenschap met enkele dochters van de familie van Nassau.

Suzanna was, in de verdeling van de familiale goederen, eigenares van de hoeves en gronden in Halle (die evenwel door haar broer Hendrik II in haar naam werden beheerd tot 1615). Mogelijk heeft zij – misschien onder invloed van haar medezusters in Leiden – een rol gespeeld bij de oplossing van het vermelde probleem van de zusters van de Vredenberg. Op 30 maart 1613 werd immers voor de schepenen van Lier een akte verleden, waarbij de zusters van de Vredenberg hun eigendommen in Boeymeer (2 hoeves) afstonden in ruil voor de hoeve en de bijhorende 40 bunder gronden, die aan de familie van Etten toebehoorden (of in elk geval toebehoord hadden). Dit landbouwbedrijf omvatte voor de helft cultuurland (11 bunder zaailand, 8 bunder weiland) en verder een grote heide.

Zo kreeg deze hoeve (pas in 1613!) de naam *“Vredenberg”*, en waren Petrus Vander Donck en Margareta Dielkens dus de eerste pachters onder het nieuwe *“statuut”* van de hoeve.

Bron:

Stadsarchief Lier, *“Klooster Vredenberg: staat van goederen en lasten afgeleverd aan het Centraal Bestuur door de overste in uitvoering van de verordeningen van 22 mei 1786 en 4 januari 1787”* (met dank aan Leo Hermans, Heemkundige Kring Zoersel, voor de opzoeking)

CORRECTIE op pagina 47: bewoning HOOYDONCK.

De moeder van de gebroeders Martinus en Adrianus Nuyts was Christina Pauwels; zij overleed op 17 maart 1621. (met dank aan de familie Nuyts)

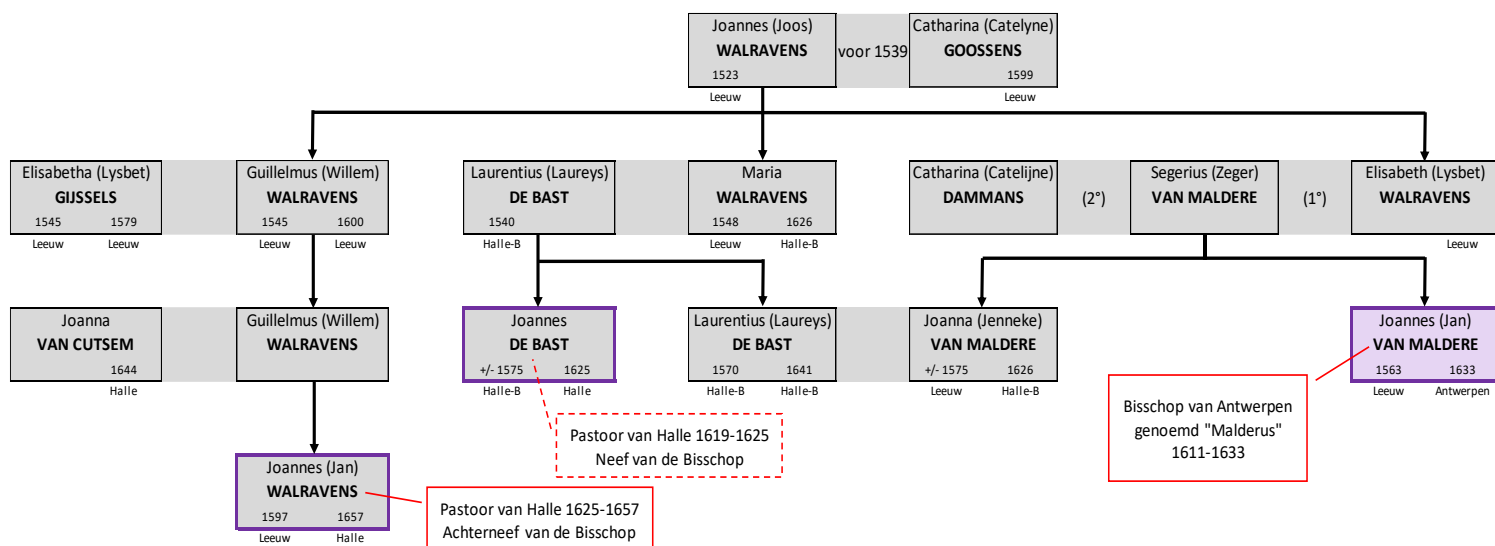
AANVULLING bij pagina 51-52 en 93: pastoors De Bast en Walravens

Een zoektocht naar het antwoord op een vraag kan soms tot onverwachte bevindingen leiden. Zo bijvoorbeeld: *“Hoe kwam Joannes De Bast vanuit het verre Halle bij Brussel (we noteren dit in het schema als Halle-B) in Halle (Kempen) als pastoor terecht?”*.

De sleutel tot het antwoord ligt bij Joannes Van Maldere, wiens naam een Latijns tintje kreeg als *“Malderus”* toen hij in 1611 tot vijfde bisschop van Antwerpen werd benoemd door de Aartshertogen Albrecht en Isabella (jawel, de scheiding van kerk en staat was toen niet aan de orde). Malderus was een buitengewoon geleerd man en een schitterend organisator. Hij zou het bisdom 22 jaar leiden, tot zijn dood in 1633.

Zijn vader, Segerius Van Maldere, was gehuwd met Elisabetha Walravens; het echtpaar woonde in Leeuw (nu Sint-Pieters-Leeuw), tussen Brussel en het enkele mijlen zuidelijker gelegen Halle. Joannes was wellicht hun enig kind, zijn moeder overleed kort na zijn geboorte; zijn vader huwde daarop met Catharina Dammans, die hem nog meerdere kinderen schonk.

De familie Walravens (soms *“Walraevens”* geschreven, maar in Leeuw meestal zonder *“e”*) was zeer uitgebreid; een beperkt extract van hun stamboom geeft ons een spoor naar twee pastoors van Halle (Kempen) en hun familieband met de bisschop:

Een kleinzoon van Guillelmus, broer van moeder Elisabetha Walravens, is met zekerheid (op basis van genealogische informatie) Joannes Walravens, pastoor van Halle van 1625 tot 1657.

Maria, zus van de moeder van Bisschop Malderus, was gehuwd met Laurentius De Bast; zij woonden op de grens van Leeuw en Halle: vader Laurentius was schepen te Leeuw, maar liet zijn zoon Laurentius dopen in Halle; die zoon zou later trouwen met de halfzus van de bisschop, Joanna. In dat gezin was er ook een Joannes De Bast, waarvan de Leeuwse bronnen alleen melden dat hij geen nageslacht had (*“zonder hoirs”*). Met zeer grote waarschijnlijkheid is dit de pastoor van Halle (Kempen), die in het register aldaar schreef dat hij in Halle (bij Brussel) gedoopt werd. Hij werd - in deze hypothese - door zijn neef Bisschop Malderus in 1619 benoemd tot pastoor in Halle (Kempen).

Zoals gemeld (zie pagina 52) had Joannes De Bast een zwakke gezondheid; de bisschop zal wellicht zijn achterneef, de jonge priester Joannes Walravens, voornoemd, aan hem toegewezen hebben om hem bij te staan. Deze laatste zal Joannes De Bast opvolgen na diens overlijden ten gevolge van de pest in 1625.

De moeder van Joannes Walravens, Joanna Van Cutsem, woonde in Halle (Kempen) bij haar zoon pastoor in en werd er begraven (zie pagina 93; in het Halse register lezen we *“Van Caetsum”* - in Leeuw wordt de familienaam *“Van Cutsem”* gespeld).

We mogen de vermelde verwantschappen met zekerheid aannemen. Bisschop Malderus had namelijk een ruim netwerk van familieleden naar Antwerpen laten overkomen om hem bij te staan (en hen een behoorlijk postje te geven in zijn bisdom...).

Zijn wapenschild als bisschop verwijst naar zijn familie: “...op azuur eene korenmaat van goud en ... op zilver eene opstijgende raaf van sable” (2 blauwe velden met een gele korenmaat, die naar “Maldere” (malen) verwijst, en 2 witte velden met een zwarte raaf, uiteraard beeld van de “Walravens”).

Volgende familieleden worden onder andere vermeld:

- Petrus Coens was zijn secretaris, kanunnik, Censor Apostolicus (alle boeken en geschriften moesten een publicatietoelating krijgen) en vertrouweling voor vele delicate opdrachten; hij zou na de dood van de bisschop de vacante bisschopszetel tijdelijk bezetten in afwachting van de opvolger; op zijn grafsteen stond - met fierheid - zijn familieverwantschap met de bisschop vermeld
- Henricus Walravens, een neef, was eerst pastoor in Etten bij Breda, later kanunnik te Antwerpen en vanaf 1627 president van het Antwerpse Seminarie voor priesteropleiding
- Jacobus van Maldere (die zich ook Malderus liet noemen), zoon van een halbroer, werd in 1628 door Joannes Malderus benoemd tot Vice-Deken van het Kapittel van Breda; hij onderhandelde in die functie met Prins Frederik Hendrik van Nassau over de overgave van de stad Breda in oktober 1637
- Maximilianus Walravens, eveneens een neef, was Deken te Hoogstraten
- Livinus Walravens, wellicht ook familie, was kanunnik te Antwerpen

De namen van Joannes De Bast en Joannes Walravens passen zeker in dit rijtje, naast vele andere.

Bronnen:

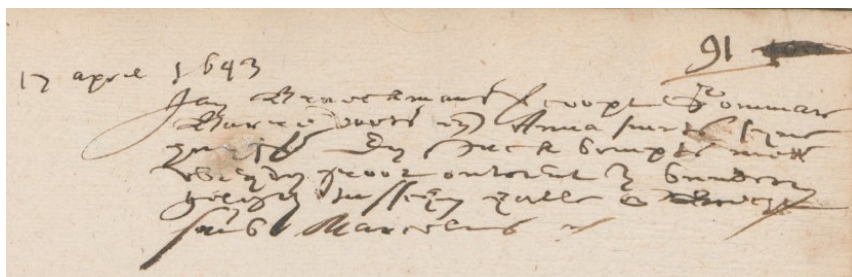
Visschers P., *Gedenkschrift over den hoogwaerdigen en geleerden Heer JOANNES MALDERUS, vyfden Bisschop van Antwerpen* (Janssens, Antwerpen, 1858)

Van den Weghe M.J., *Een bijdrage tot de Geschiedenis van St-Pieters-Leeuw* (De Meester en Zonen, Wetteren, 1931)

AANVULLING bij pagina 71: huwelijk van GOMMARUS BERVOETS en ANNA SMITS

In de registers vindt men de datum van hun huwelijk niet terug. In het Antwerps Stadsarchief (“*Felixarchief*”) wordt een “*Wijkboek van Halle*” bewaard, waarin (een klein aantal) verkopeningen genoteerd werden.

Eén ervan luidt:

12 april 1643

Jan Braeckmans (ver)coopt (aan) Gommar Barrevoets en Anna Smits syne huysv(rouwe) een stuck bempts met weyden groot omtrent 3 bunderen gelegen tusschen Halle en Brecht Jans Marisens

Dit mag een kleine bevestiging zijn van het vermoeden dat beiden rond 1640 (alleszins voor 1643) gehuwd zijn.

AANVULLING bij pagina 80: de Heerlijkheden van Halle, Massenhoven en Voorschoten.

Adrianus Brouwers wordt, in de tot heden bekende publicaties, als Heer van Halle gesitueerd vanaf zijn aankoop van de heerlijke rechten in 1644. De zeer uitgebreide aankoopakte van 18 januari 1644 vermeldt echter expliciet dat de koper reeds in 1630 als "*belener*" een som van 5.000 gulden had betaald toen hij deze 3 Heerlijkheden te leen kreeg van aartshertogin Isabella. Hij mocht die eerste betaling zelfs in mindering brengen bij zijn aankoop in 1644! We mogen hieruit besluiten dat Adrianus Brouwers reeds Heer van Halle, Massenhoven en Voorschoten was sinds 1630 (of zelfs mogelijk iets eerder).

Deze vaststelling, op basis van de detailstudie van de originele aankoopakte, geeft meteen ook een antwoord op de vraag waarom zijn echtgenote reeds in 1636 als "*Domina in Halle*" wordt omschreven (zie pagina 95).

Het correcte totale aankoopbedrag was 11.100 gulden (= "*ponden ten prijse van veertich grooten*").

De 3 genoemde Heerlijkheden vormden reeds in 1630 samen één schepenbank, zoals blijkt uit een aantal schepenbrieven (13 mei 1631, 20 april 1632,...); dit is dus eerder dan klassiek vermeld wordt (zie pagina 80).

AANVULLING en RECHTZETTING bij pagina 80-81: ADRIANUS BROUWERS

Op pagina 80-81 heb ik de hypothese geformuleerd dat er "*een vader en een zoon Brouwers*" schout van Broechem en Oelegem zouden geweest zijn, voornamelijk op basis van de vermelding dat er een "*écoutète de Broechem Adrien Brouwers*" in 1618 de echtgenoot zou geweest zijn van Maria Vander Ryt en een "*schout van Broechem Adriaen Brouwers*" in 1622 met Anna Despomereaulx trouwde (terwijl Maria Vander Ryt nog leefde); ook de vermelding van een ambtsperiode als schout van Broechem door een zekere Egidius Peeters tussen 2 "*A. Brouwers*"-en in, wees in die richting.

Verder onderzoek van vele originele archiefstukken leerde me dat dit niet het geval was. Het resultaat van de zoektocht wordt hieronder beknopt weergegeven.

Onze Adrianus is geboren in de regio Rosendaal-Breda in het begin van de tachtiger jaren van de zestiende eeuw (dus een tiental jaar eerder dan ik oorspronkelijk aangaf), als zoon van de vermelde Christianus Brouwers en Anna Tesmans.

Als jongeman - hij kan niet veel ouder dan 20 geweest zijn - werd hij reeds secretaris in Hoeven (bij Breda) én ook in Broechem. Met zijn helder verstand, scherp administratief inzicht en financiële deskundigheid - gekoppeld aan een grote ambitie en gesteund door zijn invloedrijke oom Cornelis Tesmans, advocaat te Antwerpen - maakte hij een blitzcarrière. Joannes Miraeus, Bisschop van Antwerpen benoemde hem in 1607 tot rentmeester van de goederen van de Sint-Bernardusabdij in de streek van Breda en Bergen-op-Zoom. Jan Vander Ryt, Heer van Broechem en Oelegem, stelde hem in 1608 aan als schout van dit dubbeldorp.

Hij verwierf heel snel het respect en vertrouwen van zijn opdrachtgevers. Bij Jan Vander Ryt en zijn kinderen werd hij als iemand van de familie gezien: hij mocht getuige zijn bij het huwelijk van één der dochters en kreeg van de familie private opdrachten - ook delicate, zoals het afwikkelen van financiële transacties voor zijn Heer. Geen wonder dus dat hij in 1618, bij het overlijden van Jan Vander Ryt, de opdracht kreeg om de erfenis af te handelen als "*testamentair executeur*".

In die hoedanigheid regelde hij onder meer bij het Leenhof van Brabant het vermelde leenverhef betreffende de Heerlijkheid Coninxloo "*tot behoef*" van Maria Vander Ryt. Op dit punt heeft Alphonse Wauters in zijn werk uit 1855 de vergissing begaan te veronderstellen dat Adrianus Brouwers de echtgenoot was van Maria Vander Ryt (begrijpelijk, het was toen courante praktijk dat de man namens zijn vrouw deze zaken regelde). Pas na onderzoek van de originele stukken kreeg ik zicht op de ware toedracht, zoals hierboven geschetst.

Bovendien is Adrianus Brouwers in Broechem en Oelegem schout gebleven, ook tijdens de periode tussen 1612 en 1616 (in tegenstelling tot wat A. De Belser in zijn "*Bijdrage tot de Geschiedenis van Broechem*" uit 1963 vermeldt).

Dit blijkt duidelijk uit de originele verslagen van de beraadslagingen van de schepenen uit die periode (Rijksarchief Antwerpen, Oud Gemeentearchief Broechem en Oelegem). Ook deze aanduiding van een mogelijke “vader/zoon”-figuur vervalst.

Deze bevindingen betekenen ook dat onze Adrianus Brouwers ten tijde van zijn onderhandelingsopdracht met de Verenigde Provinciën in 1621-1623 een man van ongeveer 40 jaar was met een respectabele staat van dienst. Uit een vermelding in het testament van Adrianus Brouwers en Anna Despomereaulx (bewaard in het Felixarchief) kan men afleiden dat hij wellicht niet met Prins Maurits zelf, maar met diens halfbroer en latere opvolger Frederik Hendrik van Oranje heeft onderhandeld.

Het betekent ook dat hij bij zijn overlijden in 1664 een tachtiger was, die nog tot hoge leeftijd actief is gebleven.

De enorme hoeveelheid informatie die op deze zoektocht verzameld werd nodigde uit tot een grondige herwerking en aanvulling van dit hoofdstuk in een aparte monografie, die in maart 2025 werd gepubliceerd.

(met dank aan Kees van Heijst o.praem, Archivaris van de Norbertijnenabdij te Tongerlo; Joss Hopstaken, Stadshistoricus te Roosendaal; Dr. Harald Deceulaer, Archivaris bij het Rijksarchief Brussel (Vorst); Piet Lauwerijssen, secretaris van heemkundekring “De Honderd Hoeven” te Hoeven)

AANVULLING bij pagina 83: ANNA DESPOMEREAULX

Eerste paragraaf:

De rol van de familie Despomereaulx in Antwerpen blijkt nog extra uit een kort bezoek aan die stad.

In het stadhuis staat boven de inkomtrap de gedenkplaat aan de “*Spaansche Furie*”: één van de met name genoemde slachtoffers is schepen Geeraard Despom(m)ereaulx, grootvader van Anna.

In het Felixarchief wordt een prachtig bronzen zegelmatrijs bewaard van het schepenzegel, waarmee Anna's vader, schepen Lucas Despomereaulx, zijn documenten bekrachtigde.

In het (alliantie)wapen onderaan ziet men (voor ons) rechts de drie roskammen met daarboven de drie appeltjes (Despomereaulx), en links een klauwende leeuw met daarboven twee molenijzers (Vander Voirt, het familiewapen van zijn moeder – doch daar met “stappende” leeuw).

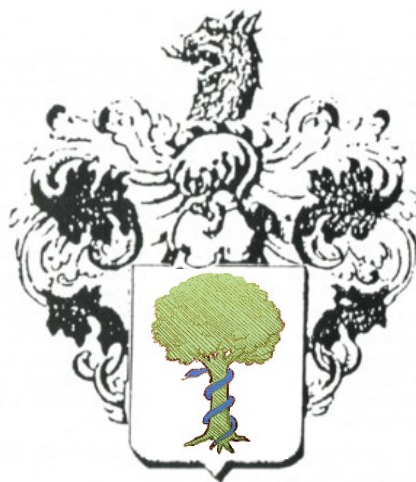
Tweede paragraaf

Cornelia Despomereaulx - zo blijkt uit haar huwelijkscontract (bewaard in het Felixarchief) - was een dochter van Lucas, en dus een zus van Anna, de echtgenote van Adrianus Brouwers (geen nicht).

AANVULLING bij pagina 91-92: de familie VAN ZINNICK.

Volgens de meest betrouwbare bronnen is de familie afkomstig van de gemeente Zinnick (Soignies) aan de bron van de Zenne. Verschillende voorvaders waren actief als meester-geneesheer en “*maître-apothicaire*”; Franciscus van Zinnick (geboren in 1542) kwam door zijn huwelijksbanden in dienst van de aartshertogen en werd door hen in de adelstand verheven (1618).

Het wapenschild van de familie was een groene eik met om de stam een blauwe slang (een verwijzing naar hun voorvaderlijke apothekersberoep); het huidige (weliswaar slechts officieuze) gemeentewapen van Koekelberg is hiervan afgeleid.

We konden nog de geboortedatum terugvinden van 3 kinderen van Alexander Franciscus van Zinnick en Anna Maria Brouwers, allen gedoopt in de Sint-Jacobuskerk te Antwerpen (waar het gezin toen woonde; kort na de geboorte van Franciscus verhuisden ze naar Mechelen) en in Halle begraven. Bijlage 2 kan op pagina 168 als volgt worden aangevuld:

Nr	Geboren	Naam	Voornaam	Overleden	Begraven	Steen	Pagina
45	15/06/1654 Antwerpen	Van Zinnick	Jacoba Catharina		21/2/1697	4	91
56	29/05/1651 Antwerpen	Van Zinnick	Alexander Franciscus		1/1/1713	4	92
57	25/02/1657 Antwerpen	Van Zinnick	Franciscus		27/12/1714	4	92

In tegenstelling tot wat we suggereerden in de tekst had de laatste Heer van Halle uit de familie, Franciscus van Zinnick die in 1714 overleed, wel degelijk nakomelingen. Toch werden zij geen “*Heren van Halle*”.

De familie kreeg immers vanaf 1713 ernstige financiële problemen: hun welstand was grotendeels gebaseerd op hun relaties met het Spaanse hof en hun handel met Spanje; die banden met Spanje waren zo goed als volledig weggefallen sinds de Vrede van Utrecht, waarin bepaald werd dat ons land onder het gezag van de Oostenrijkers zou komen.

Zowel de weduwe van Franciscus van Zinnick, Catharina Maria Oem(s) (lees “*Ooms*”) van Wyngaerde, als zijn zoon Jonker Joannes Ferdinandus van Zinnick werden tussen 1714 en 1719 nog even (ten onrechte) vernoemd als “*Dame*” en “*Heer*” van Halle; het is immers zeker dat het verschuldigde leenverhef (volgens de aankoopakte 5% van de koopsom, “*den twintichsten penninck*”) niet betaald werd en dat de Heerlijkheid Halle dus automatisch naar de vorst terugkeerde. Een andere bron (anoniem en niet gedateerd) vermeldt zelfs dat de Heerlijkheid Halle op de “*vrijdaegsche merkt te Antwerpen*” zou verkocht zijn op 9 september 1719....

We vonden verder nog een huwelijksband met een juristenfamilie Goyvaerts. Een kleindochter van Franciscus van Zinnick, Catharina Maria Ferdinanda van Keyssel, huwde op 29 december 1755 met de 12 jaar oudere weledele heer Gasparus Franciscus Goyvaerts, J.U.L., secretaris van Lier; dit huwelijk werd ingezegend in de Antwerpse kathedraal en ook nog eens in Lier ingeschreven. Vermoedelijk is dit de familie “*Govaerts*”, waarnaar op pagina 88 verwezen wordt...

Bron:

De Kerckhove D., *La famille van Zinnick de Bruxelles* (Le Parchemin, Office Généalogique et Héraldique de Belgique, Brussel, 1990), aangevuld met eigen opzoekingen in de registers e.a. (met dank aan Katherine Canivet van OGHB).

AANVULLING bij pagina 104: de familie VEROFT.

Adrianus Franciscus Veroft (geboren 1791) is na zijn legerdienst wel degelijk teruggekeerd en heeft, wellicht als molenaar, geleefd en gewerkt te Brasschaat; hij overleed aldaar op 25 december 1833.

RECHTZETTING en AANVULLING bij pagina 117: JACOBUS DE CORT

In de eerste paragraaf staat een verwijzing naar de betrokkenheid van Pastoor Jacobus de Cort bij de zaak rond het *“sterfhuys van Franciscus Rivieren”*; dit schreef ik op basis van de vermelding ervan in de *“Inventaris van het Rijksarchief Brussel (Vorst)”*.

Studie van de originele onderliggende documenten maakte duidelijk dat het hier *“Franciscus Vivien”* betreft. Deze was een in Namen geboren drukker, die zich in Brussel had gevestigd. Franciscus' zoon Baltazar (zijn dooppeter was Baltazar Moretus!) was getrouwd met een zus van onze pastoor, Margarita de Cort. Helaas is Baltazar Vivien jong gestorven, drie maanden voor de geboorte van zijn vijfde in leven gebleven kind .

Toen de erfenis van grootvader Franciscus verdeeld werd, trok Pastoor de Cort zich het lot aan van deze *“vijf onmondige kinderen”* van zijn schoonbroer en verdedigde hij hun belangen (hij was niet alleen pastoor, maar in de eerste plaats jurist...).

Deze band met de wereld van boekdrukkers sluit mooi aan bij de melding uit de volgende *“Aanvulling”*, met name dat de dooppeter van onze pastoor de Cort eveneens een drukker was (die ook jong is gestorven), Joannes Cnobbaert. Deze werd begraven in de toenmalige Sint-Michielsabdij te Antwerpen; later werd zijn echtgenote Maria de Man, tante van Jacobus de Cort, onder dezelfde grafsteen bijgezet.

Na de opheffing van deze abdij in 1796 werd hun grafsteen verplaatst naar de kathedraal, waar hij thans nog te vinden is... weliswaar deels onder een offertafel voor kaarsen, met bijhorend blusapparaat.

AANVULLING bij pagina 117-119: pastoor JACOBUS DE CORT.

Jacobus de Cort werd geboren op 26 januari 1633 als zoon van Petrus de Cort en Catharina de Man, die van een aanzienlijke en gefortuneerde familie afkomstig was.

Dooppeter van Jacobus was drukker Jan Cnobbaert, die echter jong zou sterven; zijn echtgenote, Maria de Man (zus van Catharina) zou de zaak verderzetten en nog lang boeken drukken en verkopen onder de naam *“weduwe Cnobbaert”*; haar zoon Michael Cnobbaert werd één van de meest productieve drukkers van de stad.

Het fortuin van de familie vond haar oorsprong bij grootvader Cornelius de Man, de succesrijke uitbater van de brouwerij *“De Halff Mane”* (in de Gasthuysbeemden/Oude Schuttershoven – thans Arenbergstraat 23). Die brouwerij betrok water uit de zogenaamde *“Herentalse Vaart”* (die slechts tot Wommelgem liep), op het einde van de vijftiende eeuw gegraven om zuiver water van de Grote Schijn (!) naar Antwerpen te leiden.

Een gegoede neef van onze pastoor – ook een Cornelius de Man – zetelde in de Raad van Brabant en werd op 7 februari 1673 in de adelstand verheven; hij was Heer van diverse Heerlijkheden in het Brusselse.

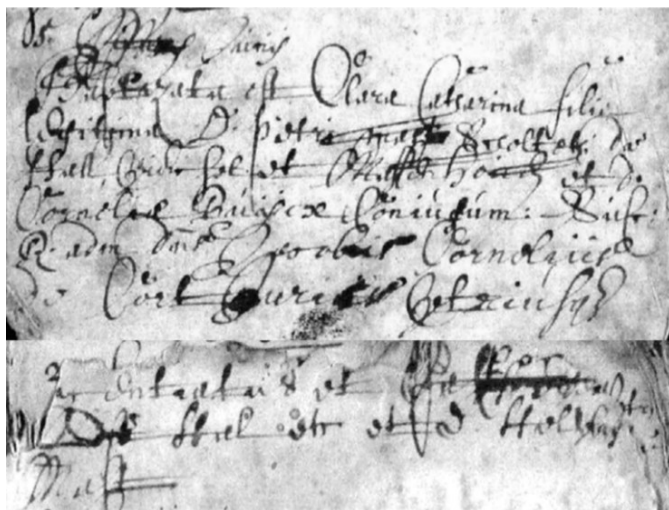
Nota terzijde:

Bij het doorbladeren van de Antwerpse doopregisters vonden we een opmerkelijke anekdote. Toen Jacobus twee jaar was werd zijn broertje Joannes Antonius geboren en in de Onze-Lieve-Vrouwekerk gedoopt op 15 oktober 1635; de volgende dopeling op dezelfde dag was ene Ferdinandus, het zoontje van Catharina Fo(u)rment, de zus van Helena, wiens toen 58-jarige echtgenoot de dooppeter was: “Pieter Paulo Rubbens” staat in het register genoteerd!

Jacobus de Cort studeerde bij de Jezuiten te Antwerpen en was daar onder meer actief in het (amateur)toneel... een netwerk bij uitstek voor jongemannen die - letterlijk - een vooraanstaande rol zouden spelen in de maatschappij.

Hij studeerde af als Licentiaat in de Beide Rechten, vermoedelijk te Leuven in de periode 1654-1659; de namenlijsten van de gepromoveerden van die jaren zijn echter helaas niet bewaard.

Van zijn "J.U.L.-diploma" vinden we onder meer wel bevestiging in het citaat onderaan pagina 118. Door de beschadiging van de desbetreffende registerpagina's werden we misleid; de volledige tekst luidde:

"1667 - 5 junij Baptisata est Clara Catharina filia legitima D(omini) Petri Mast Sculteti de Hall, Viersel et Massenhoven, et D(omicellae) Corneliae Buycx coniugum; suscipit R(everendus) Adm(odum) D(omi)nus Jacobus Cornelius de Cort, Juris Utriusque (Lic)entiatus et pastor de Hal et D(omicella) Hel(wigis) Mast." (Op 5 juni 1667 is gedoopt Clara Catharina wettige dochter van Heer Petrus Mast, schout van Halle, Viersel en Massenhoven, en Dame Cornelia Buycx; getuigen waren Jacobus Cornelius de Cort, Licentiaat in Beide Rechten, pastoor van Halle, en Juffrouw Helena (?) Mast)

De naam van de tweede doopgetuige kan (weliswaar moeilijk) als "Helwigis" Mast gelezen worden. Een zus van vader Petrus Mast heette "Helena"... mogelijk is dit dezelfde persoon: men gebruikte de namen Helwigis, Helena, Heijlwigis, ... in Latijnse teksten soms dooreen (ze werden namelijk in het Diets allemaal afgekort tot "Heilken").

Jacobus de Cort overleed op 23 december 1686 in zijn prachtige Antwerpse woning op de Falconrui. De inventaris van het sterfhuis, die op de dag van zijn overlijden werd opgemaakt door notaris Joannes Van Nos, spreekt tot de verbeelding: "... de camer behangen met goudeleir, wi(tte) gront en gouwe en couleure blommen,...".

De exacte datum van zijn begrafenis is niet gedocumenteerd, maar kan met zekerheid in de laatste dagen van 1686 gesitueerd worden.

De mogelijke twijfel over zijn laatste rustplaats (zie pagina 119) wordt definitief weggenomen na lezing van zijn testament, dat hij op 19 november 1686 – enkele weken voor zijn dood – liet opmaken door notaris Joannes Philippus Verbruggen te Antwerpen: hij wenste "...syne sepulture inde hooghe choor in de kercke tot Halle, (inde) graefkelder by syne moeder,...".

Zijn handtekening op dit testament is wellicht het laatste zichtbare spoor dat naar hem verwijst: "J de Cort, pastoor van Halle".

De corresponderende gegevens in bijlage 2 (pagina 167 onderaan) worden:

39	23/1/1633 Antwerpen	de Cort	Jacobus	23/12/1686 Antwerpen	32	117-119
----	------------------------	---------	---------	-------------------------	----	---------

(Met dank aan Familiekunde Vlaanderen regio Leuven: Herman Swinnen, Kristof Van Pottelbergh, Jan Caluwaerts en Bieke Jorissen).

AANVULLING en CORRECTIE bij pagina 134-135: monnik MARTINUS “PLACIDUS” JANSSENS

In de “*Verzameling der Graf- en Gedenkschriften van de Provincie Antwerpen*” deel IV van historicus en stadsarchivaris van Antwerpen Pieter Génard, uitgegeven in 1859 (drukkerij Buschmann, Antwerpen), vindt men in de beschrijving van de Abdij van Sint-Salvator op pagina 234 een mooie aanvulling bij de levensloop van deze dorpsgenoot. In de lijst van de 178 monniken, geregistreerd in de periode van 350 jaar tussen de oprichting en de opheffing van de abdij, staat de tekst hiernaast:

174.us fuit MARTINUS JANSSENS, natus in pago Magerhalle 21. Decembris 1754., intravit Albatiam 15. Novembris 1777. agens annum 23. ejusdem anni 23. 9bris habitum Religionis suscepit PLACIDUS nomine. Professus 21. Decembris 1779. Ordine Subdiaconatus 19. Februarij 1780. Diaconatus 27. Maii 1781., Presbyteratus insignitus fuit 22. Decembris 1781. Primitias celebravit 14. Januarij 1782. Qui, postquam per aliquot annos Subsacristæ, ac Sacristæ munere perfunctus, obiit in domo paterna ac sepultus in cœmeterio ejusdem pagi, 11. Octobris 1786. ætatis 32. Professionis 7. Sacerdotij 5.

“De 174ste (monnik) was Martinus Janssens, geboren in het dorp Magerhalle op 21 december 1754. Hij trad binnen in de Abdij op 15 november 1777 in zijn 23ste levensjaar. In hetzelfde jaar op 23 november ontving hij het habijt van religieus onder de naam Placidus. Hij werd geprofest op 21 december 1779, ontving de wijding van subdiaken op 19 februari 1780, het diaconaat op 27 mei 1781 en de priesterwijding op 22 december 1781. Zijn eerste mis celebreeerde hij op 14 januari 1782. Nadat hij enkele jaren de functie van hulpkoster en koster had vervuld, is hij in zijn vaderlijk huis overleden en begraven op het kerkhof van hetzelfde dorp op 11 oktober 1786, in de leeftijd van 32 jaar, 7 jaar geprofest en 5 jaar priester.”

De in mijn boek vermelde geboortedatum (1 juni 1754) betreft Martinus Janssens, zoon van Martinus Janssens en Emerentiana Block: dit is dus NIET de monnik; de ouders van monnik Placidus zijn Petrus Janssens en Elisabetha Janssens (de zus van voornoemde Martinus) – dit dient ook in het genealogisch schema op pagina 178-179 aangepast te worden.

DACTYLOGRAFISCHE CORRECTIES:

- Pagina 57: bij familie Vander Donck – “*Jocabus*” > lees “*Jacobus*”
- Pagina 81: bij huwelijk Brouwers-Vander Rijt – “*+/- 1595*” > lees “*+/- 1590*” (niet van toepassing)
- Pagina 104: bij familie Veroft-Ceulemans – “*Catharia*” > lees “*Catharina*”
- Pagina 127: bij grafsteen pastoor Nuyts – “*HUYUS*” > lees “*HUIUS*”
- Pagina 145: bij grafsteen pastoor Vleminckx – “*KEKCKE*” > lees “*KERCKE*”